

Митрополит Бацький Іриней: поділ в Україні обернувся поділом і у всьому Православ'ї

Одне з питань різдвяного інтерв'ю, яке дав ієрарх Сербської Православної Церкви архієпископ Новосадський, митрополит Бацький Іриней белградському виданню «Печат», стосувалося трагедії церковного розколу в Україні та його підтримки з боку Константинопольського Патріарха. Пропонуємо переклад цього фрагмента інтерв'ю.

– Трагедія українського розколу не сталася б без втручання Константинопольського Патріархату на канонічну територію Української Православної Церкви, автономної Церкви у складі Московського Патріархату. До чого, на ваш погляд, як архієрея, який десятки років займається міжцерковними відносинами в Православ'ї, веде нинішній трагічний поділ? Що відбувається у Східній Церкві? Чи є надія вирішити спірні питання та повернути мир, адже, за словами святого апостола Павла, Сам Христос є Миром нашим?

– Констатація Вами трагедії українського церковного розколу і, я би також додав, – страждань канонічної Православної Церкви та народу України – абсолютно правильна. Ах, якби цього не сталося! Трагічний поділ на Україні, на жаль, дуже швидко обернувся поділом і в усьому Православ'ї, причому подвійним.

З одного боку, йдеться про поділ між тими Помісними Православними Церквами, які за українськими розкольниками на чолі з лжемитрополитом громадянином Думенком не визнають рішуче жодної канонічної легітимності, а також деякими іншими, нечисленними Помісними Церквами, які легітимність за українськими розкольниками визнають, хоча переважно неохоче чи під тиском, до того ж лише за рішенням Предстоятеля, без відповідного рішення Архієрейського Собору.

З іншого боку, і всередині останніх також намітився поділ, який є десь у загостреній, десь – у більш м'якій формі, але не обійшовши стороною цього разу, на відміну як від далекого, так і від недавнього минулого, навіть Святу Гору Афон, багатовікову твердиню Православ'я.

Винуватці поділу, які, знехтувавши Соборами і канонами, непроханими вторглися в канонічний простір іншої автокефальної Церкви і «роздерли ризу Христову», ніби не знали про слова святителя Іоанна Златоуста та інших великих сповідників Православ'я – а, швидше за все, знали, але їм це було байдуже, що гріх розколу не може бути змитий і спокутуваний навіть мученицькою кров'ю, яку пролив би за Христа винуватець розколу.

Надія на вирішення цієї проблеми, найбільшої в історії Церкви з часів великого розколу між Церквами Сходу та Заходу в XI столітті до наших днів, і на відновлення миру та єдності між Помісними Православними Церквами завжди є, і саме тому, що Сам Христос, а не хто будь-який інший або щось інше, є Князем миру і Мир наш, що зробив з обох одне і зруйнував серединну перегороду, ворожнечу...щоб з обох збудувати Собору одного нового чоловіка, мир чинивши, і хрестом примирити із Богом обох в одному тілі, ворожнечу на ньому забивши. (Еф. 2. 14-16).

Дозвольте мені у зв'язку з цим повторити позицію, сформульовану мною колись в одній із перших наших різдвяних бесід на сторінках «Печаті».

Вважаю, що якби Святіший Вселенський Патріарх виступив від імені Великої Церкви Христової у Константинополі із заявою про те, що лідери українського розколу та вищі представники української влади ввели його в оману, а точніше, грубо обдурили, стверджуючи, ніби в Україні всі чи майже всі, від канонічного митрополита Онуфрія до громадян Денисенка (самозваного «Патріарха Київського Філарета»), Думенка (самозваного «митрополита Єпіфанія») та Малетича (самозваного «митрополита Макарія»), чекають не дочекаються «об'єднавчого собору в Києві» і

створення «Православної Церкви України» («ПЦУ»), цього еклезіоморфного «кентавра» або «трагелатосу» (міфологічного виродка, напівкозла-напіволена), а потім анулював би цю скріплену силою конструкцію, забезпечивши відновлення церковного status quo ante і вирішення проблеми шляхом діалогу українських розкольників, які не покаялися досі, та їхніх «покровителів» з Руською Православною Церквою, тобто з канонічною Церквою в Україні, а також діалогу на всеправославному рівні, то це не тільки запобігло б новому розколу – гіршому, ніж той, який вже існує між Римсько-Католицькою та Православною Церквами, – але також повернуло б Константинопольському Патріархату його колишню репутацію та довіру, а самого Патріарха Варфоломія провело б на суд історії як великого та мудрого Патріарха.

Подальша наполегливість у збереженні існуючого канонічного безладдя мала б, впевнений, непередбачувані катастрофічні наслідки – тривалий розкол, і навіть, можливо, нове тисячоліття розколу, цього разу не між християнським Сходом та християнським Заходом, а всередині православного Сходу. Цей розкол завдав би непоправної шкоди місії та свідченню Православ'я у світі, породивши до того ж чималу еклезіологічну оману. Боже від такого боронь! Щоб уникнути такого розвитку подій, нам слід багато і старанно молитися, працюючи над цим щосили.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/92752/>